

S O D S T V O
R E P U B L I K E
S L O V E N I J E

Splošne informacije
o sodnem sistemu
Republike
Slovenije

1 Splošno o sodstvu

Temelji slovenskega sodnega sistema

V Sloveniji je oblast razdeljena na 3 veje, ki zagotavljajo delovanje države in z ustaljenimi mehanizmi nadzorujejo druga drugo. Glavni namen te ureditve je zagotovitev medsebojne neodvisnosti, medsebojnega ravnovesja ter onemogočanje zlorab.

Državni zbor in Državni svet

Osnovna naloga Državnega zbora je sprejemanje zakonov. Državni svet lahko izglasuje veto na sprejeti zakon.

Vlada in predsednik republike

Preko ministrstev in drugih organov skrbijo za izvrševanje osnovnih nalog države (varnost, izobraževanje, zdravstvo itd.). Vlada je glavni predlagatelj zakonov (ki jih sprejema Državni zbor).

Sodstvo

Sodišča splošne pristojnosti ter specializirana sodišča (za delovne, socialne in upravne spore) na podlagi veljavnih predpisov odločajo o pravicah in obveznostih ter obtožbah.

Ustavno sodišče in Računsko sodišče kljub imenu ne spadata v sistem rednega sodstva.

Naloga Ustavnega sodišča je predvsem presojanje ustavnosti, državljani pa se lahko nanj obrnejo tudi v primerih, ko so jim bile kršene človekove pravice in temeljne svoboščine, pa tega niso uspeli uveljaviti pred sodišči. Naloga Računskega sodišča pa je nadzorovati pravilnost finančnega poslovanja državnih organov in drugih institucij.

Enakost pred zakonom pomeni, da so bistveno enake situacije obravnavane na enak način, s poudarkom na vsebini, in ne dobesednem razumevanju zakonov.

Med **glavne vrednote**, zapisane v Ustavi, se uvrščata predvsem enakost pred zakonom ter spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Sodstvo kot neodvisna veja oblasti z nepristranskim in neodvisnim sojenjem pripomore h krepitvi vladavine prava in pravne države ter varstva pravic in svoboščin, ki jih zagotavljajo Ustava in drugi predpisi.

Poslanstvo slovenskega sodstva

Po ustavni ureditvi je slovensko sodstvo neodvisna veja oblasti, ki ji je zaupano nepristransko in neodvisno sojenje brez nepotrebne- ga odlašanja, s ciljem krepitevne vladavine prava in pravne države ter varstva pravic in svoboščin, ki jih zagotavljajo Ustava, splošno veljavna načela mednarodnega prava, mednarodne pogodbe in zakonodaja Republike Slovenije.

Temeljne vrednote slovenskega sodstva

Za izpolnjevanje svojega poslanstva slovensko sodstvo kot temeljne vrednote svojega dela sprejema neodvisnost in nepristranskost, odgovornost, integriteto in poštenost, sojenje v optimalnem in predvidljivem času ter zagotavljanje kakovostne storitve za stranke v sodnih postopkih.

Upravljalvska načela

Z namenom zagotavljanja uspešnega in učinkovitega poslovanja slovensko sodstvo ravna v skladu z naslednjimi upravljaljskimi načeli:

1. vsaka zadeva je v najkrajšem času deležna individualne pozornosti,
2. individualna pozornost je sorazmerna s pomenom in zahtevnostjo zadeve,
3. sodniki se osredotočajo na izvajanje sodne oblasti, sodne osebje pa jim pri tem pomaga,
4. odločitve izkazujejo postopkovno pravičnost,
5. sodniki nadzirajo in upravljajo tek sodnega postopka.

Vizija slovenskega sodstva

- Zagotavljanje poštenega, predvidljivega, pravočasnega in stroškovno učinkovitega postopka in kakovostne storitve ter enakega dostopa za vse stranke v postopku.
- Krepitev odnosov z laično in strokovno javnostjo ter drugima vejama oblasti ob upoštevanju neodvisnosti in nepristranskosti.
- Organizacija poslovnega procesa, ki v čim večji meri razbremeni sodnika nesodniških in rutinskih opravil.
- Vzodbujanje vsakega posameznika, zaposlenega na sodišču, k sodelovanju, usposabljanju in uporabi informacijskih tehnologij.
- Utrditev občutka skupne pripadnosti, spoštovanja in zaupanja laične in strokovne javnosti.
- Vzodbujanje mirnega reševanja sporov.

Fiat justitia.

Naj bo pravici zadoščeno.

2. Organiziranost slovenskega sodnega sistema

Sodni sistem v Sloveniji je sestavljen iz sodišč, ki se razlikujejo glede na pristojnosti – to je glede vrst zadev, o katerih lahko odločajo.

V Sloveniji imamo 66 sodišč na 77 geografskih lokacijah.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Višja sodišča

ŠTEVILO SODIŠČ: 4

Višje sodišče v Ljubljani
Višje sodišče v Mariboru
Višje sodišče v Kopru
Višje sodišče v Celju

Višje delovno in socialno sodišče

Delovna sodišča

ŠTEVILO SODIŠČ: 4

Delovno sodišče v Celju
Delovno sodišče v Kopru
Delovno in socialno sodišče v Ljubljani
Delovno sodišče v Mariboru

Upravno sodišče Republike Slovenije

Okrožna sodišča

ŠTEVILO SODIŠČ: 11

Okrožno sodišče v Celju
Okrožno sodišče v Kopru
Okrožno sodišče v Novi Gorici
Okrožno sodišče v Kranju
Okrožno sodišče v Krškem
Okrožno sodišče v Ljubljani
Okrožno sodišče v Novem mestu
Okrožno sodišče v Mariboru
Okrožno sodišče v Murski Soboti
Okrožno sodišče na Ptujju
Okrožno sodišče v Slovenj Gradcu

Okrajna sodišča

ŠTEVILO SODIŠČ: 44

Okrajno sodišče v Celju
Okrajno sodišče v Šmarju pri Jelšah
Okrajno sodišče v Slovenskih Konjicah
Okrajno sodišče v Velenju
Okrajno sodišče v Žalcu
Okrajno sodišče v Šentjurju
Okrajno sodišče v Kopru
Okrajno sodišče v Ilirski Bistrici
Okrajno sodišče v Piranu
Okrajno sodišče v Postojni
Okrajno sodišče v Sežani
Okrajno sodišče v Novi Gorici
Okrajno sodišče v Ajdovščini
Okrajno sodišče v Idriji
Okrajno sodišče v Tolminu
Okrajno sodišče v Kranju
Okrajno sodišče na Jesenicah
Okrajno sodišče v Radovljici
Okrajno sodišče v Škofji Loki
Okrajno sodišče v Krškem
Okrajno sodišče v Brežicah
Okrajno sodišče v Sevnici

Okrajno sodišče v Ljubljani
Okrajno sodišče v Domžalah
Okrajno sodišče v Grosupljem
Okrajno sodišče v Kamniku
Okrajno sodišče v Kočevju
Okrajno sodišče v Cerknici
Okrajno sodišče v Trbovljah
Okrajno sodišče na Vrhniki
Okrajno sodišče v Litiji
Okrajno sodišče v Novem mestu
Okrajno sodišče v Črnomlju
Okrajno sodišče v Trebnjem
Okrajno sodišče v Mariboru
Okrajno sodišče v Lenartu
Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici
Okrajno sodišče v Murski Soboti
Okrajno sodišče v Gornji Radgoni
Okrajno sodišče v Lendavi
Okrajno sodišče v Ljutomeru
Okrajno sodišče na Ptujju
Okrajno sodišče v Ormožu
Okrajno sodišče v Slovenj Gradcu

SODIŠČA SPLOŠNE PRISTOJNOSTI

Okrajna sodišča

So prvostopenjska sodišča, ki so pristojna za odločanje v sporih do 20.000 EUR oziroma glede kaznivih dejanj, za katera je predpisana kazen zapora do treh let ali denarna kazen. V Sloveniji je 44 okrajnih sodišč.

Okrožna sodišča

So prav tako prvostopenjska sodišča, ki pa so pristojna za odločanje o sporih nad 20.000 EUR in o kaznivih dejanjih, za katera je predpisana kazen zapora nad tri leta. V Sloveniji je 11 okrožnih sodišč.

Okrajna in okrožna sodišča rešujejo še druge vrste zadev, npr. okrajna sodišča vodijo zemljiško knjigo in odločajo v izvršilnih postopkih in postopkih o prekrških, okrožna sodišča pa vodijo sodni register, odločajo v stečajnih postopkih, gospodarskih sporih, družinskih zadevah, o pravicah intelektualne lastnine ipd.

Višja sodišča

Rešujejo pritožbe zoper odločbe prvostopenjskih sodišč. Poleg odločanja o pritožbah zoper odločbe okrajnih in okrožnih sodišč s svojega območja odločajo tudi o morebitnih sporih o pristojnosti med temi sodišči.

Vrhovno sodišče

Je najvišje sodišče v državi. Odloča o izrednih pravnih sredstvih v civilnih, kazenskih, gospodarskih, upravnih ter delovnih in socialnih zadevah. Poleg vsebinskega odločanja v sodnih postopkih Vrhovno sodišče odloča tudi v sporih o pristojnosti med sodišči ter o prenosu pristojnosti na drugo sodišče v posameznih prime-

rih ter spremlja sodno prakso. Opravlja tudi druge naloge, ki so večinoma vezane na širše delovanje slovenskih sodišč: dodeljevanje kadrov, priprava proračuna za sodišča, informatizacija sodišč, mednarodno sodelovanje in podobno.

SPECIALIZIRANA SODIŠČA

Specializirana sodišča delujejo na področju delovnega in socialnega ter upravnega prava.

Delovno sodišče

Odloča v individualnih in kolektivnih delovnih sporih med delavci in delodajalci.

Socialno sodišče

Presoja v socialnih sporih in zagotavlja sodno varstvo proti odločitvam pristojnih organov o pravicah in obveznostih na področju socialne varnosti.

Upravno sodišče

Zagotavlja sodno varstvo pravic posameznikov v zvezi z izdanimi upravnimi akti.

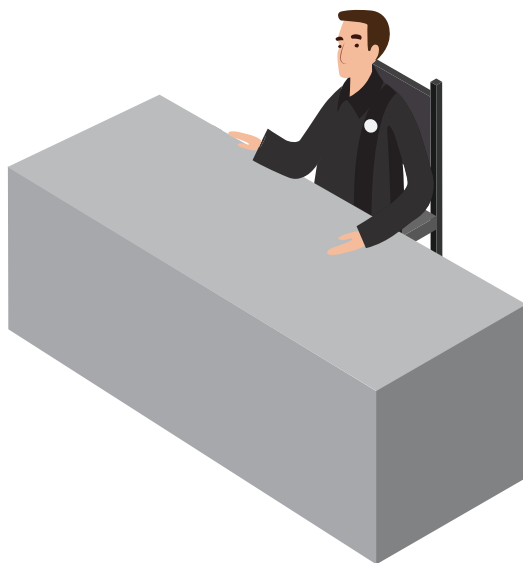
3. Glavne funkcije in naloge sodišč

Sodišče **odloča o pravicah in dolžnostih strank ter obtožbah**. Postopek se lahko začne na predlog stranke ali državnega organa (npr. tožba za plačilo odškodnine, obtožnica državnega tožilstva in podobno). Izjemoma lahko začne postopek sodišče samo, po uradni dolžnosti.

Da sodišča lahko opravljajo svojo funkcijo, skrbijo sodniki in sodno osebje:

Sodnik

Sodnik je državni funkcionar, ki odloča o pravicah in obveznostih ter obtožbah. Sodniki odločajo kot sodniki posamezniki ali v senatu.

Sodniški pomočnik

Sodniški pomočnik je strokovnjak z višjo ali visoko izobrazbo, ki je zadolžen za manj zahtevna pravna dela.

Zapisnikar

Zapisnikar piše na narokih, izdeluje prepise zvočnih posnetkov z narokov in drugo.

Strokovni sodelavec

Strokovni sodelavec je pravnik z opravljenim pravniškim državnim izpitom, ki opravlja zahtevnejša pravna dela.

Vpisničar

Vpisničar skrbi za vpis zadev, urejanje spisov, pripravo preprostih dopisov, dokumentov in potrdil.

Drugo osebje

So zaposleni v Uradu predsednika, poslovni administratorji, računovodstvo, kadrovska služba, informatiki.

Poleg sodnikov, sodnega osebja in zaposlenih na sodiščih v sodnih postopkih sodelujejo tudi drugi udeleženci:

Odvetnik

Odvetnik je pooblaščenec, ki v sodnih postopkih zastopa svoje stranke oz. zagovarja obdolžence ter jim pomaga s pravnimi nasveti.

Državni tožilec

Državni tožilec zastopa kazensko obtožbo ter vlaga pravna sredstva. Pristojnosti ima tudi v civilnih postopkih - vlaga lahko izredna pravna sredstva.

Zakoniti zastopnik

Zakoniti zastopnik nastopa namesto strank v primerih, ko to določa zakon. Najbolj značilni so starši kot zastopniki mladoletnih otrok ali predsedniki uprave kot zastopniki gospodarskih družb.

Državni odvetnik (prej državni pravobranilec)

Državni odvetnik je javni uslužbenec, ki zastopa državo oziroma druge državne organe, tako kot bi odvetnik svoje "zasebne" stranke.

Konec leta 2023 je bilo na vseh slovenskih sodiščih 861 sodnikov in 3.510 javnih uslužbencev.

Kako postati sodnik?

Najprej je potreben študij prava po 2. stopnji bolonjskega sistema, sledijo pripravništvo, pravniški državni izpit, nove delovne izkušnje ter končno izvolitev v sodniško funkcijo. Za sodnika je potrebna starost 30 let in izpolnjevanje drugih, zakonsko določenih pogojev. O kandidatih za sodnike odloča Sodni svet, ki izmed vseh kandidatov izbere kandidata, ki ga predlaga v izvolitev Državnemu zboru. Po izvolitvi sodnik priseže v Državnem zboru ter nato nastopi sodniško funkcijo.

Pritožbe

Za sodišča je značilen sistem pravnih sredstev: če stranka ni zadovoljna z odločbo (npr. zaradi kršitve postopka, nepravilno oziroma nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja ali napačne uporabe pravnih predpisov, ki urejajo njen položaj), lahko vloži pritožbo, o kateri praviloma odloči višje sodišče. Slednje lahko potrdi odločbo, jo spremeni ali zadevo vrne v ponovno sojenje.

Odgovornost

Po Ustavi RS ni mogoče nikogar, ki sodeluje pri sojenju, klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju na sodišču. Sprememba ali vrnitev v ponovno sojenje zato ne pomeni avtomatično, da je sodnik naredil napako in da zanjo odgovarja. Po drugi strani pa so sodniki odgovorni za svoje delo in lahko oškodovanec v primeru hude ali celo naklepne kršitve od Republike Slovenije zahteva povračilo škode. Zoper sodnike se (npr. zaradi nevestnega ali malomarnega opravljanja sodniške službe) lahko vodi tudi poseben disciplinski postopek pred Sodnim svetom, posledice katerega so lahko prenehanje funkcije, premestitev na drugo sodišče, znižanje plače, ustavitev napredovanja ali pisni opomin.

4. Postopki pred sodiščem

Sodišča rešujejo različne vrste zadev. V nadaljevanju je predstavljenih nekaj najpogostejših postopkov, ki se vodijo na sodiščih.

Pravdni postopki

V pravnem postopku sodišče odloča o sporu med strankami. Sporna vprašanja se lahko dotikajo različnih področij: plačila odškodnine, plačila obveznosti po pogodbi, izročitve stvari, izselitve, lastništva nepremičnine itd.

Zapuščinski postopki

V zapuščinskem postopku sodišče ugotovi, kdo so pokojnikovi dediči, katero premoženje sestavlja njegovo zapuščino in katere dele zapuščine prejmejo dediči in druge osebe.

Kazenski postopki

Namen kazenskega postopka je storilcu izreči primerno sankcijo za kaznivo dejanje. Sodišče med postopkom izvaja dokaze, s pomočjo katerih ugotavlja, ali je obdolženec storil očitano dejanje, in če je zanj tudi kazensko odgovoren.

Izvršba

Upnik doseže izpolnitev dolžnikove obveznosti, ki mu jo je naložilo sodišče, kadar dolžnik obveznosti ne izpolni prostovoljno.

Vpis v zemljiško knjigo

V tem postopku sodišče odloča o vpisu pravic na nepremičninah v zemljiško knjigo.

Prekrškovni postopki

Sodišče v prekrškovnem postopku odloča o odgovornosti za prekršek in sankcijah, o zahtevi za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku, ki jo je izdal drug prekrškovni organ, ter o prenehanju veljavnosti voziškega dovoljenja.

Delovni spori

Delovno sodišče odloča v sporih med delavci in delodajalci, ki izhajajo iz delovnega razmerja, zaposlovanja, opravljanja dela mlajših oseb, kadrovskih štipendij, pripravništev in drugih odnosov.

Družinske zadeve

V primeru razveze zakonske zveze oziroma ločitve sodišče odloči o delitvi premoženja, varstvu in vzgoji otrok, njihovem preživljanju in stikih. Sodišče odloča tudi o drugih družinskih zadevah: rejništvo, skrbništvo, ukrepi za varstvo koristi otrok itd.

Nepravdni postopki

V nepravdnih postopkih sodišče rešuje različna vprašanja, npr. odvzem poslovne sposobnosti, določitev meje.

Socialni spori

V socialnem sporu sodišče zagotavlja sodno varstvo v zvezi z odločitvami državnih organov ter nosilcev javnih pooblastil glede pravic na področju socialne varnosti.

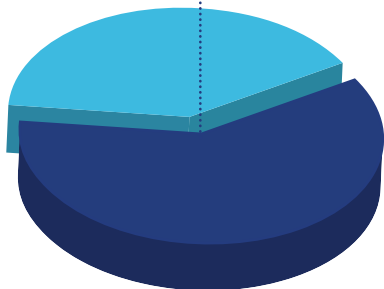
Postopki zaradi insolventnosti

Sodišče vodi te postopke (npr. stečaj nad pravno osebo, osebni stečaj, prisilna poravnava) s ciljem, da se vsaj delno poravnajo dolgovi dolžnikov, ki jih ti sicer niso sposobni plačati, ali izvede prestrukturiranje dolžnika, ki bo slednjemu omogočilo nadaljnje poslovanje.

Alternativno reševanje sporov - mediacija

Sodišča strankam ponujajo možnost mediacije. Mediacija je prostovoljen, hiter, zaupen in učinkovit način reševanja sporov. V mediaciji stranki ob pomoči mediatorja (nevtralne osebe) poskušata doseči mirno rešitev spora.

• V zadnjih letih je bilo odobrenih več kot **71%** vlog za brezplačno pravno pomoč.

Upravni spori

Upravni spor je sodni postopek zoper Republiko Slovenijo, občino ali nosilca javnih pooblastil, ki ga sproži stranka, ki ni zadovoljna z odločbo, izdano v upravnem postopku.

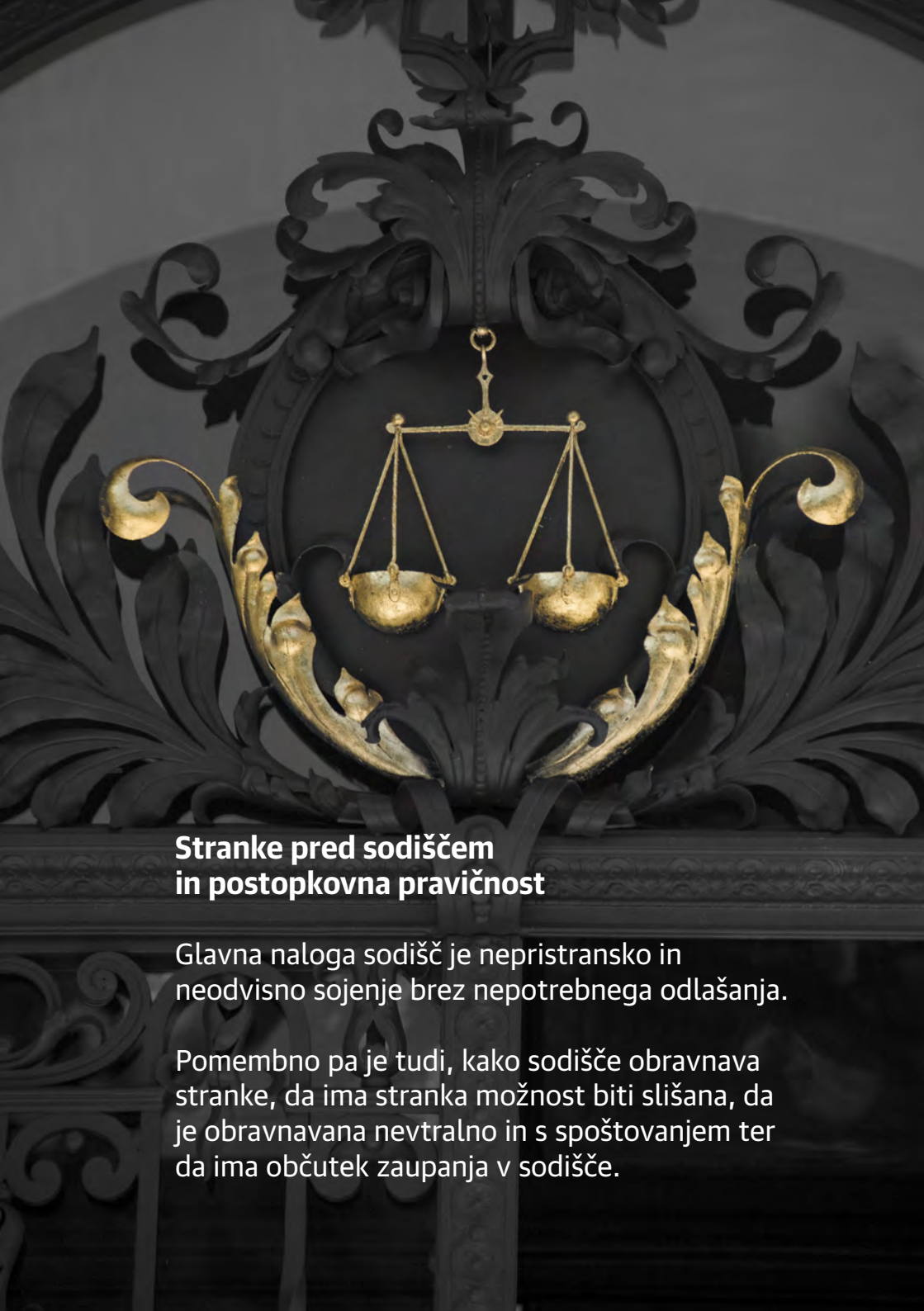
Gospodarske zadeve

Sodišče podobno kot pravdne zadeve rešuje tudi sporna vprašanja med gospodarskimi subjekti. Na sodiščih se vodi tudi register gospodarskih družb.

Brezplačna pravna pomoč

Če stranki materialni položaj ne omogoča, da bi pokrila sodne stroške ter stroške odvetnika, je lahko upravičena do brezplačne pravne pomoči.

Stranke pred sodiščem in postopkovna pravičnost

Glavna naloga sodišč je nepristransko in neodvisno sojenje brez nepotrebnega odlašanja.

Pomembno pa je tudi, kako sodišče obravnava stranke, da ima stranka možnost biti slišana, da je obravnavana nevtrarno in s spoštovanjem ter da ima občutek zaupanja v sodišče.

5. Merjenje učinkovitosti in uspešnosti sodišč

Vrhovno sodišče Republike Slovenije skrbi tudi za redno in sistematično spremljanje in merjenje učinkovitosti in uspešnosti dela sodišč. Predsedniki sodišč lahko na podlagi zbranih podatkov skrbijo za izboljšanje delovanja sodišč.

Letno poročilo o učinkovitosti in uspešnosti sodišč

Letno poročilo obsega podatke o kadrovske opremljenosti sodišč, sodni statistiki, časovnih standardih in druge podatke, ki omogočajo oceno učinkovitosti in uspešnosti sodišč v posameznem letu. Uspešnost sodišča pomeni, da uresničuje sprejete poslovne cilje, rezultati učinkovitosti pa se kažejo v tem, da sodišče čim boljše in s čim manjšimi sredstvi zagotavlja izvajanje svoje temeljne naloge: neodvisnega in nepristranskega ter kvalitetnega sojenja brez nepotrebnega odlašanja.

Zadovoljstvo javnosti z delovanjem slovenskih sodišč

Vrhovno sodišče Republike Slovenije se zaveda pomena zaupanja javnosti v delovanje sodišč. Od leta 2013 izvaja obsežne raziskave o zadovoljstvu različnih javnosti z delovanjem sodišč.

Mednarodne primerjave

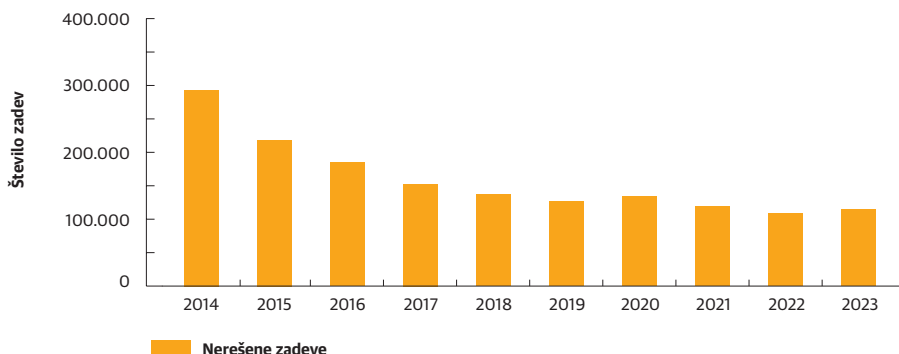
Vrhovno sodišče tudi budno spremlja raziskave in poročila mednarodnih institucij, na primer rednega poročila o pravosodnih sistemih držav Sveta Evrope, ki ga pripravlja Evropska komisija za učinkovitost pravosodja pri Svetu Evrope (CEPEJ), ter institucij Evropske unije, na primer EU Justice Scoreboard.

Od leta 2013 Vrhovno sodišče na vsaki 2 leti izvaja obsežne raziskave o zadovoljstvu različnih javnosti z delovanjem sodišč.

Ste vedeli?

V zadnjih letih se število nerešenih zadev na slovenskih sodiščih zmanjšuje.

6. Dobro je vedeti

Kako se lahko začne postopek pred sodiščem?

Postopek začne stranka z vložitvijo pisne vloge (npr. tožbe, predloga za izvršbo) ali pa se postopek začne na predlog drugega državnega organa (npr. državnega tožilca). V nekaterih primerih lahko postopek začne tudi sodišče samo – po uradni dolžnosti. Sodišče nato pošlje vlogo, pozive in vabila vsem ostalim udeležencem v postopku, v določenih primerih pa nekatera pisanja tudi javno objavi v Uradnem listu ali na spletni strani AJPES.

Kaj storimo, če dobimo vabilo na sodišče?

Vabilo ali drug poziv sodišča pozorno preberemo, da ugotovimo, kaj se pričakuje od nas. Na poziv odgovorimo oziroma se odzovemo, tudi če se nam to ne zdi smiselno, saj v nasprotnem primeru nastopijo določene posledice – npr. izguba pravic, denarna kazen, prisilna privedba na narok. Če poziva ne razumemo, se posvetujemo s pravnim strokovnjakom (npr. odvetnikom).

Kdaj moramo obiskati sodišče?

Ko smo vabljeni na obravnavo. Običajno sodišče najprej preveri vlogo, s katero se je začel postopek, sledi izmenjava vlog z ostalimi strankami, nato sodnik razpiše obravnavo. Na njej vsaka stran-ka izrazi svoje predloge in mnenje, sodišče pa izvede dokaze, npr. z zaslišanjem prič in prebiranjem listin.

Kako se pripraviti na obisk sodišča?

Najbolje je, da si pred obiskom osvežite spomin ter v miru premislite o dogodku. Psihično se pripravite, da boste v kontaktu z nasprotno stranko. Pripravite se na to, da vas bodo spraševali in boste morali odgovarjati. Ustrezno se uredite, priporočljivo je olikano vedenje, saj vas v primeru žaljivega in neprimerne-ga vedenja sodišče lahko denarno kaznuje. Poskušajte delo-vati mirno, brez izbruhov jeze. Ključno je, da čim bolj celostno predstavite vse, kar veste o obravnavani zadevi.

Kako poteka obisk sodišča?

Ob prihodu na sodišče vas bo varnostnik najprej povprašal po imenu ter v zvezi s katero zadevo ste prišli na sodišče, čemur sledijo začasna hramba telefona, varnostni pregled in napotitev v ustrezen prostor (razpravna dvorana, vpi-snik, blagajna itd.). Pred razpravno dvorano je treba pra-viloma počakati, da sodno osebje okliče (napove) zadevo, sledi pričetek obravnave.

Kako poteka obravnava?

Na njej so prisotni sodnik (v določenih postopkih senat), stranka in nasprotna stranka (ter njuna pooblaščenca, če ju stranki imata), sodni zapisnikar, lahko pa tudi priče, izvedenci in javnost. Sodnik lahko zaradi različnih razlogov (npr. zaradi varovanja tajnosti ali javnega reda, morale, varstva osebnega ali družinskega življenja udeležencev obravnave, ali koristi mladoletnika) z obravnave izključi javnost. Javna je nato le razglasitev sodbe.

Na obravnavi sodnik najprej pove, za katero zadevo gre, nato pa da besedo strankam oziroma njihovim pooblaščencom, da pojasnijo svoj pogled. Najprej ima besedo tožeča stranka, nato tožena. Za dodatno osvetlitev dogajanja lahko sledi izpoved prič. O celotnem dogajanju se vodi zapisnik, obravnava pa se po navadi snema zvočno. Pred koncem sodnik pove, kdaj bo naslednji narok za glavno obravnavo, ter strankam oziroma njihovim pooblaščencom lahko do takrat naloži nove naloge. Ob koncu prejmejo stranke vsaka svoj izvod zapisnika in izrazijo pripombe na zapisnik, ki se dodajo naknadno.

Primer zaslišanja na obravnavi
v kazenskem postopku

Pozanimajte se

Pred pričetkom postopka (npr. vložitevjo tožbe) se temeljito pozanimajte o načinih reševanja sporne zadeve. Ob tem upoštevajte tudi stroške (npr. sodne takse, zastopanje) in predvideno trajanje postopka.

Preglejte gradivo

Pred vsako obravnavo si temeljito preberite ustrezne dokumente ter si tako oblikujte svoje videnje celotne zadeve.

Bodite odzivni

Vedno se odzovite na pisanja sodišča, v katerih zahtevajo od vas pisni odgovor ali vašo udeležbo na naroku. Če se ne morete

odzvati, pravočasno preverite, ali se je mogoče opravičiti ali podaljšati rok. Slednje storite tako, da pokličete na vpisnik in navedete razlog za neudeležbo. V primeru, da je vzrok za neudeležbo nenadna in nepredvidljiva bolezen ali poškodba, ki stranki onemogoča prihod, je potrebno predložiti zdravniško opravičilo, ki ga na posebnem obrazcu izda osebni zdravnik. Pisno opravičilo z dokazili za razlog odsotnosti pošljite takoj, ko je mogoče.

Pridobite pravni nasvet

Sodišče vam pravnih nasvetov (kaj morate storiti, da bi v postopku uspeli) ne more in ne sme dajati. V primeru, da potrebujete pravni nasvet ali ne razumete pisanja sodišča, se obrnite na odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka, ali zaprosite za brezplačno pravno pomoč.

Oblecite se primerno

Obleka naredi človeka. Tudi na sodišču, saj s tem izražate spoštovanje do dela vseh vpletenih in sodišča kot institucije.

Mirno in pogumno

Običajno na sodišče ne zahajamo vsakodnevno, razen če smo tam zaposleni ali tja prihajamo po službeni dolžnosti (npr. odvetniki, državni tožilci). Vseeno je nelagodje pred obravnavo odveč, saj je glavna sodnikova naloga, da vodi postopek na vsem razumljiv način ter da neodvisno in nepristransko varuje pravice vseh udeleženi v postopku.

Po koncu sodne obravnave

Sodna obravnava se konča s končno odločbo (sodbo ali sklepom). V primeru, da stranka naloženega ne izpolni, lahko druga stranka zahteva prisilno izpolnitev – izvršbo; slednja predstavlja nov sodni postopek.

Se ne strinjate z odločbo?

Za odpravo napak in nepravilnosti obstajajo pravna sredstva. Redno pravno sredstvo je praviloma pritožba, ki se rešuje na višjem sodišču. V določenih vrstah postopkov je možen tudi ugovor, ki ga rešuje sodnik na istem sodišču. S posebej pomembnimi vprašanji se lahko stranke ali državni tožilec z izrednimi pravnimi sredstvi obrnejo na Vrhovno sodišče.

Splošne informacije o sodnem sistemu Republike Slovenije

Avtorji	mag. Jaša Vrabc, Tine Stegovec, Zala Klinar, Julija Somrak, Peter Zabret
Fotografije	Žiga Koritnik, Gregor Strojín
Oblikovanje	Rok Klemenčič
Ilustracije	Laia Miralles Toledo, Rok Klemenčič
Leto izida	2024
Nosilec avtorskih pravic	Vrhovno sodišče Republike Slovenije
Tisk	Grafika Gracer d.o.o.
Naklada	3.000 izvodov

2. natis, Ljubljana, Vrhovno sodišče Republike Slovenije

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada v okviru operacije Učinkovito pravosodje.

V besedilu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

Objavljene vsebine ne predstavljajo pravnega nasveta ali stališča sodstva in nimajo pravnih posledic, temveč so le usmerjevalne in informativne narave. Odgovornost za napake v podanih informacijah v brošuri je izključena.

Vsebina je bila nazadnje pregledana dne 2. 9. 2024 (1/24).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

347.99(497.4)(091)

SPLOŠNE informacije o sodnem sistemu Republike Slovenije / avtorji Jaša Vrabc ... [et al.] ; [fotografije Žiga Koritnik, Gregor Strojín ; ilustracije Rok Klemenčič, Laia Miralles Toledo]. - 1. natis. - Ljubljana : Vrhovno sodišče Republike Slovenije, 2018

ISBN 978-961-91167-8-4
1. Vrabc, Jaša
295695360